

58ste vergadering

Dinsdag 8 april 2003

Aanvang 14.00 uur

Voorzitter: Weisglas

Tegenwoordig zijn 140 leden, te weten:

Van Aartsen, Adelmund, Albayrak, Algra, Aptroot, Van Ardenne-van der Hoeven, Arib, Van As, Van Baalen, Bakker, Van Beek, Blok, Blom, Van Bochove, Boelhouwer, Bos, Van den Brink, Bruls, Buijs, Bussemaker, Van de Camp, Cornielje, Çörüz, Crone, Van Dam, Depla, Van Dijken, Dijkma, Dijsselbloem, Dittrich, Douma, Dubbelboer, Duivesteijn, Duyvendak, Eerdmans, Eijsink, Eurlings, Ferrier, Fierens, Geluk, Van Gent, Gerkens, Giskes, De Graaf, De Grave, Griffith, De Haan, Van Haersma Buma, Halsema, Van der Ham, Hamer, Haverkamp, Heemskerk, Van Heemst, Herben, Hermans, Hessels, Van Heteren, Hirsi Ali, Van der Hoeven, Hofstra, Hoogervorst, Ten Hoopen, Huizinga-Heringa, Jager, Joldersma, Kant, Karimi, Van der Knaap, Koenders, Koopmans, Kortenhorst, Kraneveldt, De Krom, Kruijssen, Van der Laan, Leerdam, Van Lith, Marijnissen, Mastwijk, Meijer, Van Miltenburg, Mosterd, Nawijn, De Nerée tot Babberich, Nicolai, Van Nieuwenhoven, Nijs, Noorman-den Uyl, Van Oerle-van der Horst, Oplaat, Örgü, Ormel, De Pater-van der Meer, Rambocus, Remkes, Rietkerk, Rouvoet, De Ruiter, Rutte, Samsom, Schreijer-Pierik, Schultz Van Haegen-Maas Geesteranus, Slob, Smeets, Smits, Spies, Van der Staaij, Sterk, Straub, Stuurman, Terpstra, Tichelaar, Timmer, Timmermans, Tjon-A-Ten, Tonkens, Varela, Van Velzen, Vendrik, Verbeet, Verburg, Verdaas, Vergeer-Mudde, Verhagen, Vietsch, Van der Vlies, Vos, B.M. de Vries, J.M. de Vries, K.G. de Vries, Van Vroonhoven-Kok, Waalkens,

Weisglas, Wijn, Wilders, Van Winsen, De Wit, Wolfsen en Zalm,

en de heren De Boer, minister van Verkeer en Waterstaat, Rutte, staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, en Phoa, staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

De **voorzitter**: Ik deel aan de Kamer mede dat zijn ingekomen berichten van verhindering van de leden:

Lazrak, wegens ziekte;

Kalsbeek en Atsma, wegens verblijf buitenslands, de gehele week.

Deze berichten worden voor kennisgeving aangenomen.

De **voorzitter**: De ingekomen stukken staan op een lijst die op de tafel van de griffier ter inzage ligt. Op die lijst heb ik voorstellen gedaan over de wijze van behandeling. Als aan het einde van de vergadering daartegen geen bezwaren zijn ingekomen, neem ik aan dat de Kamer zich met de voorstellen heeft verenigd.

Aan de orde is **het mondelinge vragenuur**, overeenkomstig artikel 136 van het Reglement van orde.

Vragen van het lid Rambocus aan de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over **het niet melden van beroepsziekten door arbobedrijven**.

Mevrouw **Rambocus** (CDA):

Voorzitter. In het Utrechts Nieuwsblad van 3 en 4 april jl. zijn twee artikelen mij opgevallen. Het eerste artikel ging over het feit dat bedrijfsartsen massaal de wet overtreden door beroepsziekten geheim te houden. De kop boven het tweede artikel luidde: bedrijfsarts is bang voor schadeclaims. De inhoud van deze artikelen heeft ons zeer verontrust. Ik maak daarbij drie opmerkingen.

1. Van de 25.000 werknemers die jaarlijks een beroepsziekte oplopen, worden er volgens de FNV slechts 4000 aangemeld bij het Nederlands centrum voor beroepsziekten. Er gaat dus een behoorlijke kloof tussen het aantal opgelopen en het aantal gemelde beroepsziekten.

2. De brancheorganisatie voor arbodiensten BOA erkent dat er sprake is van ondermelding.

3. Angst voor schadeclaims speelt een rol. Sommige artsen durven geen melding te maken, omdat zij bang zijn dat de werkgever een claim krijgt.

Na het lezen van deze twee artikelen hebben wij uiteraard het signaleringsrapport Beroepsziekten 2002 erbij gehaald. Het cijfer van ongeveer 25.000 werknemers zijn wij niet tegengekomen. Wel wordt in het rapport melding gemaakt van het feit dat door de sterke gerichtheid op verzuim de aandacht voor beroepsziekten binnen de arbodiensten vaak onvoldoende is. Een tweede opmerking die ik in het rapport las, was dat de BOA en het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid overleg zullen plegen om de meldingsplicht van de arbodiensten te verbeteren.

Als de cijfers die aangehaald zijn door de FNV kloppen, is de melding van het aantal beroepsziekten in het betreffende rapport wel erg

Rambocus

magertjes: 4000 op de 25.000. Ik stel daarom de volgende vragen aan de staatssecretaris.

1. Heeft de staatssecretaris kennis genomen van het onderzoek van de FNV?

2. Hoe kijkt hij tegen het onderzoek aan? Kan hij aangeven wat vermoedelijk de oorzaak is van bovengenoemde discrepantie tussen de in het rapport vermelde en de volgens de FNV reële cijfers?

3. Met een degelijke arbowedgeving kan dit toch niet het resultaat zijn? Welke maatregelen is hij van plan te nemen, zodat de beroepsziekten wel worden gemeld door de arbodiensten?

4. Deelt de staatssecretaris de mening van de FNV dat het aantal meldingen zo gering blijft, omdat de arbodiensten financieel afhankelijk zijn van de werkgevers? Volgens de FNV zijn de artsen namelijk bang dat de melding tot gevolg heeft dat de werkgever het contract met de arbodienst opzegt, waardoor die artsen geen salaris meer ontvangen. Wat is de mening van de staatssecretaris dienaangaande?

Staatssecretaris **Rutte**: Voorzitter. Het gaat hier om een belangrijke aangelegenheid, want het melden van beroepsziekten moet ertoe leiden dat het inzicht in en het voorkomen van dergelijke ziekten in de toekomst wordt gewaarborgd. Wij weten bovendien dat het melden van beroepsziekten helpt bij het signaleren van nieuwe beroepsziekten. Ten slotte is het melden belangrijk voor de educatie en bewustwording van bedrijfsartsen als het gaat om beroepsziekten en de mogelijkheid van terugkoppeling. Ik deel dus met mevrouw Rambocus het gevoel van ernst over deze zaak. Artikel 9 van de Arbo-wet is volstrekt helder. Daarin staat dat de arbodienst in voorkomende gevallen beroepsziekten dient aan te melden bij het Nederlands Centrum voor Beroepsziekten.

Ik kom tot de beantwoording van de vragen. Allereerst moet ik eerlijk bekennen dat ik nog geen kennis heb genomen van het door mevrouw Rambocus bedoelde onderzoek. Uiteraard heb ik mij wel in voorbereiding op de beantwoording van de vragen in algemene zin georiënteerd op het probleem van het tekort aan meldingen van beroepsziekten. Ik zeg

graag toe dat ik nog specifiek kennis zal nemen van het FNV-onderzoek. Ik meen overigens dat ik nu wel een poging kan doen om de vragen te beantwoorden, want het NCB heeft zelf ook al in zijn signaleringsrapport aangegeven dat er sprake is van een behoorlijke onderrapportage. Het stelt vast dat slechts 25% tot 40% van het te verwachten aantal beroepsziekten wordt gemeld. Er is onderzoek gedaan naar de oorzaken daarvan en dan blijkt het onder andere te gaan om tijdgebrek en het feit dat de arbeidsdeskundige of de bedrijfsarts niet altijd voldoende informatie heeft over de causaliteit tussen werk en ziekte. Ook is er een zekere angst voor claims en juridische consequenties. Het NCB heeft in 1998 een systeem ingesteld voor de melding en registratie van beroepsziekten, er is een voorlichtingsnetwerk opgericht en zijn diverse andere faciliterende activiteiten ondernomen. In 2002 is een protocol opgesteld voor het melden van beroepsziekten dat door de brancheorganisatie voor arbodiensten en de werkgevers- en werknemersorganisaties wordt ondersteund. Er staan dus heldere afspraken op papier, maar het NCB is niet de organisatie die toezicht kan houden en rechtens kan afdwingen. Mijn taxatie is dat de mogelijkheden bij het NCB op dit terrein min of meer zijn uitgeput. Wel verwacht ik dat de genomen maatregelen tot een zekere verbetering zullen leiden, maar het zullen geen dramatische verbeteringen zijn.

Wat staat ons nu te doen? Bij de Stichting beheer certificatie arbodiensten is de certificatieregeling voor arbodiensten ondergebracht. De certificatieregeling bevat de eisen waaraan arbodiensten moeten voldoen. Deze eisen ofwel verificatiepunten, worden getoetst door certificerende instellingen. Ik stel mij voor de SBCA te vragen om op korte termijn – ik vraag u mij niet vast te pinnen op een datum, want ik moet nog overleggen met de stichting over de vraag wat in redelijkheid mogelijk is – aan te geven welke aanpassingen van de certificatie-eisen en het toezicht daarop nodig zijn om de naleving van de meldingsplicht te verbeteren en zo mogelijk 100% sluitend te maken. Ik vind met mevrouw Rambocus dat artikel 9 van de Arbo-wet gewoon moet worden uitgevoerd en dat beroepsziekten gemeld moeten worden.

Mevrouw Rambocus refereerde ook nog aan de angst bij werkgevers of arboartsen voor schadeclaims bij melding. Ik heb begrepen dat ook in het FNV-onderzoek hiernaar wordt verwezen. Die angst voor schadeclaims is echter onnodig, simpelweg omdat de melding van een beroepsziekte nooit te herleiden is tot het individuele bedrijf. Het is wellicht raadzaam dat wij een en ander vanwege de angst voor schadeclaims nog eens goed aan de arbodiensten uitleggen. Op die manier wijzen wij ze bovendien op hun verantwoordelijkheid voor het melden van beroepsziekten.

De laatste vraag van mevrouw Rambocus ging over de financiële afhankelijkheid van de arbodiensten ten opzichte van de werkgevers. Het rapport van de FNV heb ik zelf nog niet gelezen. Uit de krantenberichten maak ik echter op dat het vermoeden dat arbodiensten slecht melden om reden van de financiële afhankelijkheid wordt versterkt door het gegeven dat een deel van de arbodienstverlening is ondergebracht bij verzekeraars. Ik kan mij niet voorstellen dat dit de reden van het probleem van de financiële afhankelijkheid is. Dat komt enerzijds door het antwoord op de vorige vraag, namelijk dat een melding nooit herleidbaar is tot een individueel bedrijf. Anderzijds is het te verklaren, doordat niet alleen het werken aan verzuimbegeleiding, maar ook aandacht voor preventie voorwaarde is voor de certificering van de arbodienst. Het melden van beroepsziekten raakt overigens het hart van de preventie. Als dat niet gebeurt, moet het voor de toezichthouder in dit geheel eventueel een grond zijn om het certificaat in te trekken. Mijn taxatie is dus dat hierin niet de reden kan liggen. Zij ligt volgens mij veeleer in onbekendheid en specifieke zorg over de juridische kwetsbaarheid.

Mevrouw **Rambocus** (CDA): Ik dank de staatssecretaris voor de beantwoording. Hij zegt dat het ligt aan onbekendheid. Is hij van plan om daaraan iets te doen? Dan weet men dat de melding geschiedt en dat zij niet te herleiden is tot individuele bedrijven.

Staatssecretaris **Rutte**: Zeker. Ik neem mij twee acties voor. Ten eerste wil ik de Stichting beheer certificatie arbodiensten in 2003

Rutte

vragen de certificatie-eisen aan te passen. Daardoor moet het naleven van de meldingsplicht richting 100% gaan en zo mogelijk 100% bereiken. Ik bekijk daarbij wat in redelijkheid mogelijk is. Ten tweede ben ik bereid om de arbodiensten nog eens rechtstreeks op hun verantwoordelijkheid te wijzen inzake het melden van beroepsziekten. Daarbij zal ik ook aandacht besteden aan de zorg die ten onrechte wellicht bestaat voor het risico van schadeclaims.

Mevrouw **Stuurman** (PvdA): In het artikel stelt de FNV ook dat de arbodiensten steeds minder doen aan preventie. De staatssecretaris herinnerde er zojuist aan dat ze dat wel moeten doen. Vindt hij evenals de FNV dat de diensten minder doen aan preventie? Als hij dat niet vindt, kan hij ons dan gegevens overleggen waaruit blijkt dat de diensten de preventie wel degelijk oppakken?

Staatssecretaris **Rutte**: Ik neem niet waar dat arbodiensten in het algemeen minder aandacht besteden aan preventie. Uit werkbezoeken in de branche en uit de contacten met de BOA en individuele arbodiensten merk ik juist dat hard wordt gewerkt aan preventie. Daarnaast is onderdeel van de certificatie-eisen dat de arbodienst een goed evenwicht vindt tussen preventie, verzuimbegeleiding en de deskundigheden die de arbodienst daartoe in huis moet hebben. In het verzoek aan de SBICA om te bekijken welke aanpassingen nodig zijn in de certificatie-eisen ten aanzien van de melding van beroepsziekten en het toezicht daarop, kan dit punt nog eens specifiek worden benoemd. Daardoor ben ik er zeker van dat het net op dit punt goed gesloten blijft.

Regeling van werkzaamheden

De **voorzitter**: Op verzoek van de PvdA-fractie benoem ik in de commissie voor de Werkwijze der Kamer het lid Fierens tot plaatsvervangend lid in de bestaande vacature.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Meijer.

De heer **Meijer** (CDA): Voorzitter. De fractie van GroenLinks heeft in het weekeinde een spoeddebat aangevraagd met de minister van LNV over de vogelpest. In een extra vergadering die de vaste commissie om 13.30 uur heeft gehouden, is gebleken dat er geen meerderheid is voor zo'n spoeddebat. Wel hebben wij afgesproken om zo snel mogelijk een algemeen overleg met de minister te agenderen. Dat is in principe gepland voor morgenochtend, omdat de minister vandaag in Luxemburg is om met anderen over dit onderwerp te spreken. Wij willen de minister daar graag zijn werk laten doen. Daarom hebben wij gekozen voor een algemeen overleg morgenochtend. Ik vraag u om in de agenda de mogelijkheid te bieden dat er morgen een VAO plaatsvindt waarbij moties kunnen worden ingediend en om mogelijkerwijs ook morgen stemmingen daarover plaats te laten vinden.

De **voorzitter**: Ik stel voor om op dit moment kennis te nemen van wat niet meer kan zijn dan een vooraankondiging, omdat het algemeen overleg nog moet plaatsvinden. Wij houden er rekening mee dat morgen een VAO op de Kameragenda komt te staan. Dit kan in de regeling van werkzaamheden formeel worden gemaakt. Anders het komt via deze vooraankondiging op de agenda te staan, als de wens dan nog bestaat.

Wat het moment van stemming betreft, wil ik het AO en het VAO afwachten. Wij houden er rekening mee dat de stemmingen morgen kunnen plaatsvinden. Ik heb zelf de voorkeur om dat donderdag na de lunchpauze te doen, maar daar hoeven wij nu niet over te beslissen.

Overeenkomstig het voorstel van de voorzitter wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Wilders.

De heer **Wilders** (VVD): Voorzitter. Afgelopen zaterdag stond in het NRC Handelsblad dat Europese veiligheidsdiensten, waaronder die van Nederland, ervan uitgaan dat zich in Europa honderden islamitische strijders ophouden die klaarstaan om hier in Nederland en in Europa terreuracties te plegen. Volgens inlichtingendiensten zou Al-Qaeda zich in Europa hebben hergegroepeerd en nu weer op

sterkte zijn. Bovendien zou gevaar dreigen van vele andere islamitische extremistische organisaties in Europa en onlangs konden wij vernemen dat sommige moslimextremisten juist Nederland zien als een land waar zij ongemoeid hun gang kunnen gaan.

Dit zijn schokkende berichten die door de VVD-fractie zeer serieus worden genomen. Ik wil dan ook graag op korte termijn een brief hierover ontvangen van de regering. Ik wil dat de regering in deze brief ingaat op de aard en omvang van de dreiging van moslimextremistische groeperingen en personen, zowel in Europa als in Nederland. Ik wil van de ministers van Binnenlandse Zaken en Buitenlandse Zaken weten, welke organisaties op dit moment in Europa en in Nederland actief zijn, wat de precieze aard van de dreiging is en welke maatregelen hiertegen zijn en worden genomen in nationaal en Europees verband. Tegelijkertijd wil ik graag antwoord ontvangen op de vragen die ik tezamen met mijn collega Hirsi Ali op 25 maart heb gesteld over de jihad.

Ik sluit niet uit dat wij deze brief – natuurlijk afhankelijk van het antwoord – nog deze week plenair in een spoeddebat willen bespreken. Daarom vraag ik u aan de regering door te geleiden dat wij het antwoord het liefst morgen voor de regeling van werkzaamheden, laten wij zeggen voor 12.00 uur, ontvangen.

De heer **Eurlings** (CDA): Voorzitter. De CDA-fractie kan zich in principe bij dit verzoek aansluiten. Het antwoord dient echter ook volledig te zijn, anders heeft een debat hier geen zin. Wij willen de brief van de regering dus graag ontvangen zo snel als zorgvuldigheidshalve mogelijk.

De heer **Eerdmans** (LPF): Voorzitter. Ik steun het verzoek van de heer Wilders. Misschien kan het antwoord van de regering ook betrokken worden bij een AO dat wij hebben gepland voor 16 april over de moslimorganisatie Takfir Wal Hijra.

De heer **Rouvoet** (ChristenUnie): Voorzitter. Ik ondersteun het verzoek, zij het met een kanttekening bij de opmerking van de heer Eurlings dat de informatie volledig moet zijn. Ik zou dat het liefste ook willen, maar de kans is groot dat het om echt cruciale informatie gaat waarvoor de